

MODULAIRE OPLEIDING PIJN

VOORJAAR 2018

MODULE 8: Pijn bij kankerpatiënten

Donderdag 24 mei 2018: 8u30 - 16u15

- Zorg voor de palliatieve patiënt: belang van de eerstelijns
- Palliatieve verpleegkundige zorg en zorgen
- Invasieve mogelijkheden bij kankerpijn
- Ethische aspecten

Docenten:

- Dr. J. Bossers | arts Palliatieve Eenheid en supportteam Jessaziekenhuis
- Dhr. P. Smets | coördinator Palliatieve Eenheid ZOL
- Dr. M. Puylaert | anesthesiste Multidisciplinair Pijncentrum ZOL
- Mevr. M. Tielens | oncocoach ZOL
- Dr. M. Desmet | arts – jezuïet Palliatieve Eenheid en supportteam Jessaziekenhuis

De inhoud van deze module beantwoordt aan de voorgeschreven vormingsvereisten voor het behouden van de bijzondere beroepstitel oncologie.

LOCATIE

Alle modules worden verstrekt in de aula van het Ziekenhuis Oost-Limburg te Genk. U kan parkeren op de bezoekersparking van het ziekenhuis. U ontvangt een vrijticket.

OPLEIDINGSSECRETARIAAT

Ziekenhuis Oost-Limburg
Dienst Opleiding en Ontwikkeling
Nele Lenaerts
nele.lenaerts@zol.be | T 089 32 17 52

INHOUDELIJKE INFORMATIE

Voor bijkomende inhoudelijke informatie kan contact opgenomen worden met:

- **Dr. M. Puylaert**
anesthesiste Multidisciplinair Pijncentrum ZOL
martine.puylaert@zol.be
- **Erwin Meyssen**
hoofdverpleegkundige Multidisciplinair Pijncentrum ZOL
erwin.meyssen@zol.be

DOELGROEP

Referentieverpleegkundigen pijn, verpleegkundigen, paramedici, docenten verpleegkunde, studenten verpleegkunde en overige zorgverleners die hun kennis met betrekking tot pijn wensen te vergroten.

VORMINGSATTEST

Na het volgen van één of meerdere modules wordt een vormingsattest uitgereikt. Na het volgen van alle modules en een toetsing wordt een LiZa getuigschrift verstrekt.

INSCHRIJVINGSGELD MEDEWEKERS LIZA

Medewerkers van het ZOL kunnen deze opleiding gratis volgen.

Docenten en studenten van UCLL en HBO Verpleegkunde Genk kunnen genieten van gunstarieven zoals vermeld op de website: **www.zol.be/professionals/vorming**.

Inschrijven kan tot **15/12/2017** via de website: **www.zol.be/professionals/vorming**.

Na inschrijving ontvangt u een bevestiging. Een factuur zal verstuurd worden naar het opgegeven facturatieadres. De inschrijvingsgelden moeten betaald worden voor aanvang van de modules waarvoor men ingeschreven is.

INSCHRIJVEN

Het inschrijvingsgeld voor de volledige opleiding bedraagt € 450 per persoon. Het inschrijvingsgeld voor afzonderlijke modules bedraagt:

- **Module 1:** Inleidende beschouwingen: fysiologie
€ 80
- **Module 2:** Inleidende beschouwingen: farmacologie
€ 80
- **Module 3:** Pijn bij patiënten op diensten Spoedgevallen en Intensieve zorgen
€ 50 (voormiddagssessie)
- **Module 4:** Acute pijn
€ 80
- **Module 5:** Pijn bij de geriatrische patiënt
€ 80
- **Module 6:** Chronische pijn
€ 80
- **Module 7:** Pijn bij kinderen
€ 80
- **Module 8:** Pijn bij kankerpatiënten
€ 80

In deze prijs zijn inbegrepen: de powerpoint presentaties, een attest/getuigschrift, koffie, thee en frisdrank tijdens de pauze. Voor dagsessies wordt 's middags een broodmaaltijd voorzien.

Aanbevolen wordt om module 1 'Inleidende beschouwingen: fysiologie' en module 2 'Inleidende beschouwingen: farmacologie' eerst te volgen gezien in deze modules de basisbeginselen uitgelegd worden waar de overige modules op verder bouwen.

MODU LAIRE OPLEI DING PIJN

VOORJAAR 2018

INLEIDING

Een gedegen kennis van zowel medische aspecten, diverse behandelingswijzen, concrete verpleegkundige zorg als psychosociale begeleiding van patiënten met acute of chronische pijn is vandaag geen overbodige luxe.

Om deze nood te beantwoorden werd in het kader van LiZa, dit is de samenwerkingsovereenkomst tussen het Ziekenhuis Oost-Limburg, de hogeschool UC Leuven - Limburg en HBO Genk Verpleegkunde, voor de tweede maal een praktijkgerichte en modulaire opleiding 'pijn' uitgewerkt.

Deze modulair gestructureerde opleiding biedt u een interactief en multidisciplinair kader om uw inzichten en ervaringen rond de zorg en behandeling van patiënten met pijn te toetsen en te delen. Speciale aandacht gaat uit naar pijnbehandeling bij diverse doelgroepen (ouderen, kinderen), specifieke pathologieën (patiënten met kanker ...).

Deze opleiding heeft mede tot doel om uw deskundigheid met betrekking tot 'pijn' te vergroten zodat op een kwalitatief hoogwaardige manier tegemoet gekomen kan worden aan de zorg die patiënten met pijn nodig hebben. Tevens geeft deze opleiding de voorzet om het pijnbeleid in multidisciplinair verband professioneel (verder) uit te bouwen.

SPONSORS

MODULAIRE OPBOUW

MODULE 1: Inleidende beschouwingen: fysiologie

Donderdag 18 januari 2018: 8u30 - 16u15

- Fysiologie van de pijn
- Organisatie van de pijnzorg in België
- Verpleegkundige zorg bij pijn: van detectie tot care

Docenten:

- Prof. dr. B. Morlion | anesthesist Multidisciplinair Pijncentrum UZ Leuven
- Mevr. S. Broekmans | verpleegkundig pijnspecialist UZ Leuven
- Mevr. K. Winters | verpleegkundig pijnspecialist ZOL
- Mevr. B. Lohmar | verpleegkundige OK recovery ZOL

MODULE 2: Inleidende beschouwingen: farmacologie

Donderdag 8 februari 2018: 8u30 - 16u15

- Pijnmedicatie en farmacologie
- Apotheek en pijnmedicatie
- De juiste pil bij de juiste patiënt: veilig gebruik van pijnmedicatie

Docenten:

- Prof. dr. G. Hans | medisch coördinator Pijncentrum UZ Antwerpen
- Mevr. L. Decoutere | ziekenhuisapotheker Jessa ziekenhuis
- Mevr. K. Marquet | zorgmanager Kritieke diensten AZ Vesalius

MODULE 3: Pijn bij patiënten op diensten Spoedgevallen en Intensieve zorgen

Donderdag 22 februari 2018: 8u30 - 12u30 (voormiddag)

- Pijnbeleid bij patiënten op dienst Spoedgevallen
- Casuïstiek pijnbeleid
- Pijn bij de kritiek zieke patiënt: detectie en therapie

Docenten:

- Dr. P. Vanelderden | anesthesist Multidisciplinair Pijncentrum ZOL
- K. Demeulemeester | verpleegkundige Intensieve zorgen UZ Leuven
- Dr. G. De Vlieger | Intensivist – nefroloog UZ Leuven

De inhoud van deze module beantwoordt aan de voorgeschreven vormingsvereisten voor het behouden van de bijzondere beroepstitel Intensieve zorg - en spoedgevallenzorg.

MODULE 4: Acute pijn

Donderdag 8 maart 2018: 8u30 - 16u15

- Locoregionale- en epidurale technieken
- Acute pijn
- Voorkomen van chronificatie van acute pijn
- Hoe omgaan met pijn in een acute setting?
- Pijnbeleving bij allochtonen

Docent:

- Dr. C. Vandepitte | anesthesiste ZOL
- Dr. D. Dylst | anesthesist ZOL
- Dr. C. Hens | anesthesiste Jessa ziekenhuis
- Dhr. D. Baens | hoofdverpleegkundige OK recovery ZOL
- Dhr. M. Piazza | intercultureel bemiddelaar ZOL

MODULE 5: Pijn bij de geriatrische patiënt

Donderdag 29 maart 2018: 8u30 - 16u15

- Bijzondere aspecten in de medicamenteuze pijnbehandeling bij ouderen
- Pijn in de palliatieve zorg (palliatieve sedatie, terminaal zorgplan, procedure euthanasie in het ZOL)
- Pijnbeleving bij de dementerende patiënt: belang van niet-verbale communicatie
- Postoperatieve en chronische pijn bij de geriatrische patiënt

Docenten:

- Dr. A. Beyen | geriater RZ Tienen
- Mevr. V. Bijmens | verpleegkundige Palliatief support team ZOL
- Dhr. P. Smets | coördinator Palliatieve Eenheid ZOL
- Dr. M. Burin | ouderenpsychiater ZOL
- Mevr. H. Goossens | verpleegkundige Liaison Interne Geriatrie, ZOL
- Mevr. T. Pirotte | verpleegkundige Liaison Interne Geriatrie, ZOL

De inhoud van deze module beantwoordt aan de voorgeschreven vormingsvereisten voor het behouden van de bijzondere beroepsbekwaamheid en/of bijzondere beroepstitel geriatrie.

MODULE 6: Chronische pijn

Donderdag 19 april 2018: 8u30 - 16u15

- Radiofrequente technieken
- Epidurale stimulatie
- Rust roest: revalidatie bij chronische pijnpatiënten
- Chronische pijn, een breder perspectief
- Chronische pijn, wat met mijn werk?

Docenten:

- Dr. T. Vanneste | anesthesist ZOL
- Dr. K. Buyse | anesthesist ZOL
- Dr. P. Hallet | revalidatiearts ZOL
- Dhr. M. Teppers | klinisch psycholoog ZOL
- Prof. dr. M. Du Bois | hoofddocent Faculteit Geneeskunde KULeuven

MODULE 7: Pijn bij kinderen

Donderdag 3 mei 2018: 8u30 - 16u15

- Pijn bij kinderen: van neonaat tot puber
- Pijnbeleid bij kinderen op niet-invasieve afdelingen
- Pijnbeleid bij kinderen in het Ziekenhuis Oost-Limburg

Docenten:

- Prof. dr. P. Leroy | kinderarts AZ Maastricht
- Prof. dr. K. Allegaert | kinderarts UZ Leuven
- Dhr. K. Vanhonsebrouck | verpleegkundige prosa team UZ Leuven
- Dr. T. Fivez | anesthesist ZOL

De inhoud van deze module beantwoordt aan de voorgeschreven vormingsvereisten voor het behouden van de bijzondere beroepstitel Pediatrie en Neonatologie.